

Kriterier for næringsmidler

Ulike produkter og løsninger har ulike forutsetninger for å kvalifisere for norsk opphav. Enkelte råvarer eller spesifikk ekspertise må ofte hentes fra utlandet, av eksempelvis praktiske eller økonomiske årsaker. I samarbeid med norsk næringsliv er kriteriene derfor tilpasset slik at man stiller strenge, men oppnåelige, krav til norske bedrifter. Nedenfor finner du kriteriene for sektoren *næringsmidler*.

1. Kort om sektoren

Næringsmidler omfatter alt fra ferske råvarer til ferdige matretter og drikkevarer.

Eksempler på produkter som inngår i denne sektoren:

- Mat- og drikkeproduksjon: Eplekake, saft, knekkebrød
- Kosttilskudd

2. Generelle kriterier til bedriften

For å sikre at kvalifiseringen til bruk av Made in Norway-merket oppfyller høye standarder, er det etablert generelle kriterier til bedriften som gjelder for alle.

Ansvarlighet:

- Bedriften oppfyller grunnleggende krav til ansvarlig næringsliv.
- Bedriften har gjort vurderinger for å avdekke risiko for negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø.
- Etiske retningslinjer må være etablert og følges.

Bærekraft:

- Tjenesten må bidra til minst ett av FNs bærekraftsmål uten å være vesentlig skadelig for noen av EUs seks miljømål.

3. Spesifikke opphavskriterier for sektoren

Kriterier

Det er laget et beregningsgrunnlag for å sikre at merket representerer norsk opphav.

Beregningsgrunnlaget er laget for å avgjøre om en vare er norsk eller ikke, og definerer hvilke av råvarene som skal medregnes for å sikre at varen oppfyller kriteriene til norsk opphav. For næringsmidler er beregningsgrunnlaget basert på hvor mye av vekten av råvarene som kommer fra Norge.

For å kunne merkes som et norsk næringsmiddelprodukt, må følgende overordnede kriterier oppfylles:

1. Norskhetsgrad:
 - Minst 80 % av vekten av råvarene (som kan anses som norske, jf. spesifikke kriterier) må komme fra Norge.
2. Viktig bearbeiding i Norge:
 - En viktig del av produksjonsprosessen som gir produktet sitt særpreg, må finne sted i Norge.

Disse kriteriene sikrer at hoveddelen av råvarene og produksjonen skjer i Norge, slik at produktene kan betraktes som autentisk norske.

Beregning av opphav

For å kunne vite hva som regnes som råvarer som kommer fra Norge er det laget en rekke spesifikke kriterier. Disse kriteriene utgjør metoden for å vurdere hvilke råvarer som skal regnes som norske, og for å vite hva som skal med i beregningsgrunnlaget. Det er tre ulike kategorier;

1. Råvarer som ikke skal være med i beregningsgrunnlaget:
 - Råvarer og ingredienser som ikke er tilgjengelige i Norge.
 - Råvarer og ingredienser som ikke er tilgjengelige i nødvendig kvalitet.
 - Råvarer og ingredienser med en selvforsyningsrate under 20 %.
2. Råvarer som delvis skal anses som norske:
 - Råvarer med en selvforsyningsrate mellom 20 % og 49,9 %. Her regnes 50 % av mengden som norsk, og 50 % som ikke-norsk.
 - Halvfabrikata* fra Norge som ikke er brutt ned i ingredienser. Her regnes 80 % av mengden som norsk, og 20 % som ikke-norsk.
3. Råvarer som i sin helhet skal anses som norske:
 - Halvfabrikata* fra Norge som er brutt ned i ingredienser hvor Norge har en selvforsyningsrate på 50 % eller mer. Her kan 100 % av mengden regnes som norsk.

* Forskjellen mellom råvare og halvfabrikata ligger i graden av bearbeiding – råvare defineres her som en ubehandlet naturressurs, mens halvfabrikata er delvis bearbeidet vare klar for videre produksjon.

Bruk tabellen i det vedlagte Excel-dokumentet for å sjekke om ditt produkt kvalifiserer. Her er også en eksempelutregning inkludert.